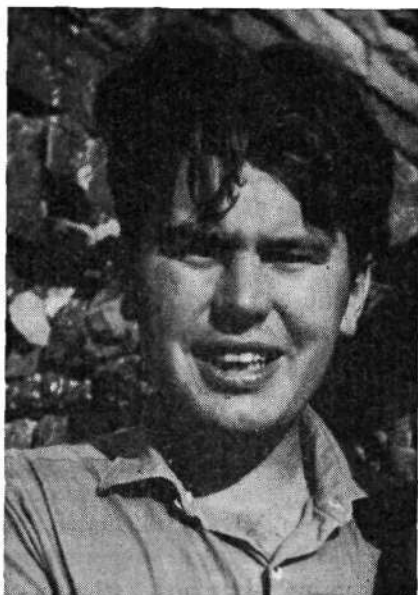

hrbet mestu. Vrni se k materi zemlji, ki te ne bo nikoli izdala.« Mislim, da je bilo pismo spodbudno.

Nekemu mojemu znancu je dejal, da ga nisem nikdar razumel, da sem premalo olikan in izobražen za mestno življenje. Tudi to je dejal, da bolj cenim liter dobrega vina kot pa imeniten oblastniški položaj ali lepo medaljo. Oj, dragi Bernardo, kako ponesrečen ali srečen psiholog si bil.

Zopet sem bil v gozdu. Tri dni sem lovil in čistil svoj gozdič. Ko sem se vrnil domov, sem pogledal časopise. Z velikimi črkami je pisalo, da je umrl za hudo boleznijo moj začasni prijatelj Bernardo. Takoj se mi je posvetilo v glavi, da ni mogel živeti brez položaja. Za položaj je živel. Ko ga je zapustil, je malo premislil svoje življenje in umrl. Pa je tako lepo delati in živeti na svetu! Delo je smisel, radost za življenje!

Pet liričnih proz

Lev
Detela

SPOROČILO O IZGINULEM MESTU

Nekoč je tu stalo mesto in imelo je sedem stolpov. Pravkar sem se spustil po Krvavi ulici tega mesta, mimo obzidja z dvema okostnjakoma, z dvema nesrečnikoma, vzdanimi v živo skalo! Hiše stoje v tem mestu poševno, hud veter podi rdeče oblake, veletok pljuska v zidove velikega mesta. Tam, kjer se križajo tri ulice in se nato vse tri zaletе navzdol proti reki, stoji cerkev sv. Nepomuka, ki se naj usmili naših muk! Zid s tremi vrati oklepa silovito mesto, bodičasti stolpi se dvigajo pod večerno nebo. Brodarju na reki se zdi mesto pod večer temno in kot ulito iz brona, hiša ob hiši, stolp ob stolpu, grad ob gradu, stopnišče ob stopnišču, cerkev, cesta

ob cesti! Obzidje duši silovito mesto: pod njim se pasejo koze, tu in tam zavija pozimi pod zidovi volk! Včasih oblegajo mesto kruti Turki. Na glavnem trgu pred cerkvijo stoji sramotilni steber in zraven njega se vzpenjajo tri lipe! To je zeleni otok kamnitega mesta! Sicer pa se za hišami skrivajo velika mirna dvorišča in zeleni vrtovi, vendar tega s ceste ne moreš videti in zaslutiti. Za mestom stoje trije roparski gradovi, ki zapirajo reko. Gore v tej pokrajini so bele, težke, gole, kraške, nedostopne, z gadi in hudimi nevihtami! To mesto ni zarisano na nobenem zemljevidu, vendar je, celo gostilna »Pri zlatem krapu« se tam košati. Tujca pogoste srednjeveško gostoljubno; vendar pozneje tega mesta ne moreš najti, pa naj ga še tako iščeš. Zato se včasih ob hudih večernih in nočnih urah vprašaš: »Je to mesto sploh kdaj bilo?«

KRALJ, KI JE IZGINIL

Mogočni portugalski kralj je svoje dni oddrvel na vojno proti Maroku: dolgi so bili vojni pohodi, zjutraj je vstajalo krvavo sonce in krvniško rdeče je zahajalo v puščavo. Kamele so imele rdeče oči: droban prah se je dvigal izpod kopit besneče živadi. Sulice in ščiti so se iskrili v puščavskem soncu: kralj Filip II. se je zahvaljeval za dan in se podil po puščavah.

Šakali so hude živali: ponoči poka puščavski pesek, tuli puščavski veter in zavija puščavski šakal. Kralj drgeta na ležišču v šotoru: dolgotrajen in mučen je vojni pohod.

Podnevi odhaja kralj na izvidnice: sovražnika je treba vendarle zagledati, ga obkrožiti, pobiti.

Vendar sovražnika ni: kralj Filip je brez posla.

Duhovniki berejo dolge maše, sonce kroži po dolgem tiru, mesarji ubijajo kamele in pripravljajo prigrizek za trudno in lačno vojsko, ki se podi brez uspeha in cilja po puščavah.

Kronisti poročajo, da se je kralj izgubil na tem fantastičnem vojnem pohodu: ne ve se, kje so pokopane njegove kosti. Ga je ubil sovražnik iz zasede, ga je zasul puščavski pesek? Nihče ne ve odgovoriti na to vprašanje.

Vojska se je izmučena in betežna vrnila brez kralja v domovino: nekaj časa so čakali in poizvedovali za izginulim vladarjem, kmalu pa so ga popolnoma pozabili.

TRI ŽENE LEPEGA, BESNEČEGA DANIELA

Agata, črnolasa, z očmi kot darujoči se mandelji, je legitimna žena lepota Daniela, temnega, nepreračunljivega človeka močnih strasti in periodično se ponavljajočih bestialnih izbruhov, ki se končujejo tako, da javno razgraja, pretepa ženo, razbija šipe in pohištvo.

Rozalija je Danielova lepa ljubica, visokorasla, vitka, z žarki pšeničnih las, z uhanj in verižicami, s torbico, v večerni toaleti (Danielovo razvedrilo

v kavarnah, gledališčih in na promenadah), z žgolečim glasom in živahnim značajem.

Kristina, ki jo Daniel kliče Krožniček, je strastna ženska z zapeljivimi kretnjami in nepreračunljivim ravnanjem, edina resnična Danielova uteha v tej dolini solz. K njej zahaja vsak ponedeljek in ostaja v njenem objemu vsi dolgo noč.

Doma ga grize vest, Agata histerično jezika in se cmeri, besneči lepi Daniel pa dviga pesti in grozi ženi in svetu.

MLADI GULIMAR PRI STAREM GULIMARJU ALI SMRT ZARADI MARGARINE

Mladi Gulimar, sin srednjega Gulimarja, je ubil starega Gulimarja.

Mladi Gulimar, močan fantè, je bil od sile prevejan morilec, ki mu zlepa niso mogli do živega. V levo nosnico si je vgradil poseben ubijalni mehanizem: če je močno pihnil skozi levo nosnico, tedaj nam Bog pomagaj: ubijalni projektil je zdrvel iz nosnice in ubil nič hudega slutečega starega Gulimarja!

Mladi Gulimar je obiskal starega Gulimarja in se, sklicujoč se na očeta in roteč vse dobre nebeške sile, postavil po robu silni krivici, ki se mu je primerila. Stari Gulimar pa margarine ni hotel vrniti. Zato je mladi Gulimar pihnil skozi levo nosnico in strupeni projektil je usmrtil nesrečnega starega Gulimarja.

Medicinski izvedenci so menili, da je Gulimarjevo smrt povzročila nenadna možganska kap, zakaj nikakega orožja niso mogli najti pri mladem Gulimarju.

Ta še danes koraka čez svet in vsi smo prepuščeni na milost njegovi dobri volji, zakaj kadar se razjezi, pihne skozi levo nosnico in sovražni projektil se kot strupeno želo zadere v obličje nesrečne žrtve. Mladi Gulimar na debelo ubija: včasih kaznuje krivične, včasih neprevidne, ubija pa tudi za zabavo in dobro voljo, saj ve, da njegovega skrivnostnega ubijalnega mehanizma v levi nosnici nikoli ne bodo odkrili.

IZREDNI LETNI ČAS

Pri nas dežuje pozimi in poleti. Julija velikokrat zapade sneg, čeprav se tisti čas imenuje »pasji dnevi«. O božiču se moj oče redno kopa na veletoku, saj ta zamrzne šele sredi januarja. Marca prevladuje na našem območju izreden letni čas, ki ni podoben ne poletju ne zimi ne pomladi ne jeseni. Ta čas imenujemo »rastistvor«.

Vsa narava bujno zacvete. Vse hipoma ozeleni. Celo mrtvi predmeti zadobijo podobo rastlinstva. Tedaj cvete domača miza, stol, kljuka na vhodnih vratih. Iz strelovoda na vrhu hiše poganja najlepše zelenje. Naš poštar je tedaj ves v rožicah. Oče in mati posadita sredi rastistvora pšenico in

ječmen. Naš oče, velik in močan, obstoji sredi njive in se, vsem na očeh, spreminja v smreko. Mati postane vrba, brat topol ob hudourniku. Iz otrok vro blažilni in tolažilni studenci. V točilnicah zaživi vino in se peni prek miz in stolov čez gostilniški prag v zeleno naravo.

Večkrat popotujemo v tistem čudnem času mimo nenavadnih skal in dreves in vemo, da prebivajo v njih tete, strici in babice. Oblaki so tedaj živo rdeči ali temno zeleni, v gozdu pa done iz praproti najlepše melodije sveta.

Neznani popotniki prihajajo v tistem času v naše kraje. Vsi nas blagrujejo zaradi rastistvora, v katerem smo tako srečni.

Žal je sanjski rastistvor prehitro mimo. Že se začne vetrovna jesen z biči dežja in neprijetno bliskavico na vzhodu.

Parapsihologija

KAJ JE
POVEDALA NOČ

Včasih zaslišimo pred spanjem steklene ukaze,
tedaj so zrcala črna kot noč.

Včasih se v zrcalih prav nič ne prikaže,
četudi kričiš vso noč na pomoč.

Čudne reči se gode najgloblje v koreninah,
toda tega ne vidiš, ker si slep.
Čudežni mrtvec si v steklenih globinah,
vso noč te spremlja mrtvaški pogled.

Toda zrcala ne spregovorijo.
Čudež se tu nikoli ne zgodi.
Niti device niti zelene pokrajine
ni v naši smrti na robu noči.

KAJ PREMIŠLJUJEŠ
PONOČI

V somraku se stenska ura ustavi,
nihalo odpade, mesec odide v Afriko.
Ponoči letijo krvavi žerjavi,
steklo boljči v nas z razbitimi očmi.
Gozd je preprežen s kovinskimi pajčevinami,
svet je prazen in negotov.
Noči so oborožene s kužnimi lunami,
psi imajo vse dni steklino.
Vse spi pod črnimi ponjavami,
naša usoda se lomi v pobesnelem kolesju,
mrtvi čas se več ne ustavi,
meč je rokopis zadnjih mejnih pokrajin